

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ОБЩА ИКОНОМИЧЕСКА ТЕОРИЯ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ПУБЛИЧЕН И ЧАСТЕН ИЗБОР”;

ЗА специалност „Публична администрация“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Калоян Колев)

2.
(гл. ас. д-р Венямин Тодоров)

Ръководител катедра:
„ОИТ“ (Проф. д-р З. Младенова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Публичен и частен избор“ има за цел да запознае студентите с конфликта между индивидуалната рационалност и обществената ефективност, и методите за взимане и реализиране на оптимални обществени (колективни) решения. Използваното в курса систематично комбиниране на основни концепции и модели от неокласическата микроикономика и теорията на обществения избор дава възможност на студентите да разширят своите знания по отношение на функционирането на съвременното демократично общество и публичния мениджмънт, чрез задълбочен анализ на индивидуалните предпочитания, трудностите пред колективното действие, парадоксите на сътрудничеството/конкуренцията, механизмите за взимане на обществени решения и възможностите за въздействие върху тях, ролята на институциите и др.

В съдържателно отношение курсът обхваща няколко основни теми от неокласическата микроикономика и особено актуалната в последните няколко десетилетия теория на обществения избор, а именно: принципите на рационалния индивидуален избор и неговата съвременна критика; теорията на игрите; основните принципи и подходи в теорията на обществения избор; икономическия анализ на политическите институции и политическия процес, възможностите за неговото манипулиране; механизмите за постигане и реализиране на оптимални обществени решения.

Курсът има за цел и формирането на нови практико-приложни умения у студентите, между които възможността да правят самостоятелно социално-икономически анализи и идентифицират проблеми в сферата на публичните дейности; да познават и прилагат модерни методи и аналитични инструменти за оценка, анализ и оптимизиране на решенията в областта на публичния мениджмънт.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	Тема 1. Предмет и методология на дисциплината „Публичен и частен избор“.	2		
	Тема 2. Индивидуална рационалност.	4	2	
2.1.	Неокласическа теория на рационалния избор.			
2.2.	Анализ на индивидуалните предпочитания.			
2.3.	Условие за максимизиране на очакваната полза.			
	Тема 3. Съвременна критика към неокласическия подход за взимане на индивидуални решения.	4	2	
3.1.	Ирационално поведение и ограничена рационалност.			
3.2.	Алтернативни подходи към индивидуалните решения.			
	Тема 4. Теория на игрите.	4	2	
4.1.	Основни понятия в теорията на игрите.			
4.2.	Видовете игри : конфликтни, кооперативни игри и игри на			

	координацията.			
4.3.	Разгърнати игри – игрите на пазаренето.			
Тема 5. Феноменът „рационален човек – ирационално общество“.		4	2	
5.1.	Външни ефекти – същност и класификация на външните ефекти.			
5.2.	Обществени и частни блага.			
Тема 6. Теорията на общественния избор.		4	2	
6.1.	Възникване на теорията на общественния избор.			
6.2.	Методологически основи на теорията на общественния избор.			
6.3.	Основни направления и развитие на теорията на общественния избор.			
Тема 7. Икономически подход към анализ на политическите институции		4	4	
7.1.	Мотиви за икономическия анализ на политическите институции.			
7.2.	Частните пазари и политическите пазари - сходства и различия.			
7.3.	Индивидуално и обществено благосъстояние.			
7.4.	Провалите на частните и политическите пазари.			
Тема 8. Анализ на механизмите за взимане на колективни решения.		4	4	
8.1.	Разходи при вземането на колективни решения.			
8.2.	Принцип на единодушието.			
8.3.	Принцип на мнозинството и парадоксът на гласуването.			
8.4.	Принцип на средния избирател.			
Тема 9. Манипулиране на обществените решения.		4	4	
9.1.	Същност на манипулирането на обществените решения.			
9.2.	Манипулиране чрез подкуп.			
9.3.	Групи по интереси и преследване на рентни изгоди.			
9.4.	Взаимни услуги и гласове.			
Тема 10. Икономически анализ на бюрокрацията.		4	4	
10.1.	Същност и източници на бюрократичната власт.			
10.2.	Бюрократични цели.			
10.3.	Модел „принципал-агент“			
10.4.	Ограничаване и контрол върху бюрокрацията.			
Тема 11. Реализиране на обществено оптимални решения.		4	2	
11.1.	Същност на обществено оптималните решения.			
11.2.	Реализиране на обществено оптималните решения в доминантни стратегии.			
11.3.	Реализиране на обществено оптималните решения в равновесие на Неш.			

Тема 12. Съвременни проблеми и решения на публичния избор.	3	2	
Общо:	45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

No. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Семестриални контролни тестове	2	40
1.2.	Курсова работа (анализ и възможни решения на казус)	1	85
Общо за семестриален контрол:		3	125
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест и отговор на въпроси)	1	40
Общо за сесиен контрол:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		4	165

IV. ЛИТЕРАТУРА**ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:**

1. Димитров, Д., Икономика на обществения избор, С., изд. "Кинг", 2000
2. Коева, Ст., Икономика на политиката: "Публичният избор" – икономическа теория на демокрацията, Варна, ИК СТЕНО, 2009
3. Младенова, З. и кол., Микроикономика, Варна, ИК СТЕНО, 2010
4. Gwartney, J., Economics: Private and Public Choice, South-Western, Cengage Learning, 2008
5. Jac C. Heckelman, Readings in Public Choice Economics, University of Michigan Press, 2004

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Браун, Джаксън, Икономика на публичния сектор (адаптиран вариант), С., Пъблиш Сай Сет, 1998
2. Статев, С. и кол, Икономика и публичен сектор, С., Университетско издателство "Стопанство", УНСС, 2007
3. Mueller, D., Public Choice III, Cambridge University Press, New York, 2003
4. Gordon Tullock, G., Seldon, A., and Brady, G., Government failure: a primer in public choice, Cato Institute, Washington, D.C., 2002